

**Пропозиції щодо навчальних тем для закладів загальної середньої освіти,
які беруть участь у всеукраїнському експерименті за темою
«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації
нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти»
2020/2021 навчальний рік**

№ з/п	Проблемні/ дослідницькі питання, які пропонує авторський колектив навчального посібника з ЯДС (О.Волощенко, О.Козак, Г.Остапенко)	Запити учнів напередодні II циклу навчання (за якими формувалися теми на 3 - 4 класи і які залишилися поза увагою в 3 класі)	Пропозиції від групи педагогів, що враховано/ буде враховано у реалізації проблемних/ дослідницьких питань
Тема 1. Подорожуємо і відкриваємо світ <i>Книга місяця: Ян Ларрі «Незвичайні пригоди Карика та Валі»</i>			
Оскільки дана тема розпочинає навчальний рік так само, як це відбулося і в попередньому (третьому) класі (за домовленістю Робочої групи) та враховуючи те, що минулого року діти розглядали проблемні/ дослідницькі питання, пов'язані з подорожами, то авторським колективом було прийняте рішення акцентувати увагу на відкриттях, які можна зробити під час подорожі.			
1	<p>Чи можуть відкриття нашкодити здоров'ю? Які відкриття змінили світ? Чому важливо дотримуватися режиму харчування? Які загрози підстерігають нас у довіллі та як їх уникнути? Що робити, коли заблукаєш у лісі? Як мандрують рослини? Яку небезпеку комахи несуть людині? Які почуття викликає завершення мандрівки?</p>	<p>На момент формування дитячих запитів тема відкриттів не акцентувалася, тому всі дитячі міркування щодо подорожей світом було реалізовано у навчальних матеріалах 3 класу.</p>	<p>Як довілля впливає на життя та здоров'я людей? Як не заблукати в лісі? Як поводитися при виявленні невідомих предметів, речовин, рослин тощо?</p>

Тема 2. Машина часу

Книга місяця: Роман Клочко «Домівка для минулого»

2	<p>Чому важливо знати своє минуле? Як далеко в минуле ми можемо зазирнути? Де з'явилися цукерки? Чи давно люди вирощують картоплю? Чому за відбитками пальців можна встановити особу? Як діяти у непередбачених ситуаціях? Які традиції українців ми хочемо пронести у майбутнє?</p>	<p>Як жили люди в різні історичні епохи? Печерні часи. Життя людей в кам'яному столітті. Що робили первісні люди? Традиції в різних країнах Що спільного та відмінного між Україною та іншими країнами? Як пекти кекси? З чого роблять чіпси. Як виробляють смаколики.</p>	<p>Що я знаю про життя та боротьбу українців в минулому? Яким я уявляю своє місто у майбутньому? Якими я хочу бачити людей у майбутньому? Що означає бути громадянином України? Славетні українці. Міні проект «Імена, якими пишається наше місто»</p>
---	--	--	--

Тема 3. Чарівні перетворення

Книга місяця: Керол Доннер «Магічна книга анатомії»

3	Для чого людині слина? Чому в нас часом болять зуби? Чому печінку називають фільтром організму? Як зберегти своє здоров'я? Чому кров червона? Як працює серце? Чому лікарі радять не палити?	Для чого різні органи людині? Чому хворіє людина? Чому кров червона? Чому люди вночі сплять? Які зміни відбуваються у людському організмі з часом і віком? Як народжуються діти?	Як досліджують організм людини? Що відбувається у нас всередині? Що робили козаки, щоб почистити воду? Як очищають воду у ваших родинах? Які перетворення відбуваються в організмі людини? З чого складається мило? Виготовлення мила в домашніх умовах.
---	--	---	---

Тема 4. Факти і таємниці

Книга місяця: Керол Доннер «Магічна книга анатомії»

Оскільки тему «Організм людини» неможливо опрацювати впродовж одного навчального місяця і враховуючи пропозиції педагогів не розривати вивчення теми на окремі місяці, авторським колективом було прийняте рішення продовжити вивчати організм людини, тим більше, повість-казка К.Доннера надихала прочитати її до кінця, хоч і в скороченому вигляді. Так виникла ідея представити наукові факти про роботу окремих систем організму людини (орієнтуючись на очікувані результати природничої освітньої галузі) через таємниці, які розкривають герої казки.

4	Як працює око? Як я сприймаю інформацію ззовні? Що таке опорно-рухова система? Чому важливо мати гарну поставу? Як я з'явився/з'явилася на світ? Як ти дорослішаєш?	Як відновлюється шкіра людини?	Якою інформацією можна ділитися? Як працює наш організм (серце, легені, м'язи, мозок тощо)? Скелет та м'язи людини. Нервова, м'язова,
---	--	--------------------------------	--

	Для чого людині шкіра?		серцево-судинна системи людини.
--	------------------------	--	---------------------------------

Тема 5. Світ невидимий

У темі буде представлено мікросвіт (мікроби, віруси, бактерії) та їх вплив на організм людини та планету Земля.

5	Проблемні/дослідницькі питання на етапі розроблення	Бактерії, мікроби. Як виглядає мікроб? Як мікроби розмножуються? Застосування магнітів Як збільшує мікроскоп?	
---	---	---	--

Тема 6. Світ невідомий

Тема присвячена вивченню Всесвіту, Сонячної системи та планети Земля зокрема.

6	Проблемні/дослідницькі питання на етапі розроблення	Скільки країн на планеті? Різні країни світу на назви грошових одиниць Як утворений світ? Чи є життя у космосі? невагомість, зірки інші галактики Чи можливе життя без Сонця? Навіщо існує телескоп? нло, якого росту інопланетяни Як виглядає космічна тарілка? Хто вигадав назви сузір'їв? Як утворилася планета Земля? Чому Земля кругла? Форми земної поверхні. Як з`явилися водойми?	Як ракета рухається в космосі? Які існують докази округлої форми Землі? Як зображують земну поверхню на карті, глобусі, плані? Що думали древні люди про форму Землі? Материки. Скільки існує материків? Континенти. У чому різниця між континентами і материками? Подорожуємо океанами. Хто здійснив кругосвітні подорожі?
---	---	--	--

		<p>Природні багатства Землі. рух планет Скільки років Сонцю? Чи може воно перестати світити? Чи були на Землі прибульці? Як ходять люди з протилежного боку Землі? (Чому люди не падають з Землі?) Чи можна потоваришувати з інопланетянином?</p>	<p>Які функції виконує атмосфера? Як забруднення природи впливає на здоров'я людей? Чому воду називають «колискою життя» та скарбом Землі? Як я сприймаю невідоме? Які частини рослин людина використовує в їжу?</p>
--	--	---	--

Тема 7. Як це влаштовано і як це працює?

7	Проблемні/дослідницькі питання на етапі розроблення	<p>Як роблять телевізор? Як виготовляють пластмасу, фарбу, клей, пластилін? Лікарські препарати. Як виготовляють вітаміни? Як виготовляють пластик і навіщо? Як створюють аромати? Як створюються роботи? Створення техніки (машини, трактори, літаки, потяги...) Як будувати дім? Яким був найперший автомобіль(марка)?</p>	<p>З чого зроблені різні речі? Віртуальний світ навколо нас. Світло та оптика. Транспорт і техніка майбутнього. Чи можуть роботи повністю замінити людину? Яким є життєвий шлях металу, паперу, скла?</p>
---	---	--	---

Тема 8. Енергія

8	Проблемні/дослідницькі питання на етапі розроблення	<p>Як з'являється блискавка? Що таке електричний струм? Як передається електричний струм? Як виробляють електроенергію на електростанції? Який шлях проходить електроенергія від електростанції до мобільного телефону? Чи закінчується енергія? (природне та соціальне поняття) Що дає силу навчатися в школі? Як працює телевізор? (дослідити будову моторів) Як зарядити телефон? Кому енергію дає картоплина? (лампочка, людина, тварина) Як вітер/ вода запалюють лампочку? Чим/ як «зарядитись» людині?</p>	<p>Чому вчені вирішили, що людям потрібна буде ще одна планета? Яку енергію називають «зеленою»? Чи можна сміття перетворити в енергію? Яке пальне будуть використовувати в майбутньому? Що буде, якщо кожна сім'я вимкне лампочку на 1 годину? (Акція «Година Землі») Чи можна «їсти» енергію? Чому жити в стилі «еко» це модно? Який шлях проходить електроенергія від електростанції до приладів, які використовують електрику? Яку загрозу несе невидима радіація? Чорнобиль – рана України. Як я могу допомогти природі?</p>
---	---	---	---

Тема 9. Можливості людини

9	Проблемні/дослідницькі питання на етапі розроблення	Як розрізнити емоції? Чи можна ними керувати? Як стати мільйонером? Як стати героєм? Як стати відомим? Скільки людина може обійтися без їжі, повітря, води? Чому люди вночі сплять? Які зміни відбуваються у людському організмі з часом і віком? Як народжуються діти? Шлях успіху видатних спортсменів Як досягнути успіхів у спорті? Мистецтво (балет) Як робот може замінити людину?	Як пізнати себе? Моє людське «я» (зовнішність, характер). Який ти учень? Які людські чесноти можуть забезпечити успіх? Чи змінився світ моїх захоплень за 4 роки навчання? Булінг Які добрі справи може залишити людина на Землі? Яким має бути справжній друг? Чи легко зі мною дружити? Хто і як відповідає за свої вчинки?
---	---	---	---